

Tema: Dvonamenska raba planinskih poti

Kraj: Planinska zveza Slovenije, Dvorakova 9, 1000 Ljubljana

Datum: 4. 1. 2011

Pričetek srečanja: 17.30

Prisotni:

Bojan Rotovnik (Planinska zveza Slovenije, predsednik)

Igor Mlakar (Planinska zveza Slovenije, načelnik Komisije za planinske poti)

Tone Tomše (Planinska zveza Slovenije, Komisija za planinske poti, podpredsednik)

Borut Peršolja (Planinska zveza Slovenije, podpredsednik)

Janez Bizjak (Planinska zveza Slovenije, načelnik Komisije za varstvo gorske narave)

Jože Rován (Planinska zveza Slovenije, načelnik Komisije za turno kolesarstvo; ter tudi Slovenska kolesarska pobuda)

Peter Šilak (Planinska zveza Slovenije, Komisija za turno kolesarstvo; ter tudi Slovenska kolesarska pobuda)

Milena Černilogar (Kolesarska zveza Slovenije, predsednica; ter tudi Slovenska kolesarska pobuda)

Marjan Tkavc (Slovenska kolesarska pobuda)

Andrej Dekleva (kolesarski portal MTB.SI; ter tudi Slovenska kolesarska pobuda)

Lado Cindro (Klub gorskih kolesarjev Volja; ter tudi Slovenska kolesarska pobuda)

Dušán Štrucl (Gospodarsko interesno združenje pohodništvo in kolesarjenje; ter tudi Slovenska kolesarska pobuda)

Peter Zajc (Regionalna razvojna agencija za Koroško – RRA Koroška d.o.o; ter tudi Slovenska kolesarska pobuda, koordinator)

V skoraj dve uri dolgi diskusiji, ki je potekala korektno in kooperativno, so se soočila stališča tako Slovenske kolesarske pobude in Planinske zveze Slovenije, kot posameznikov.

Bojan Rotovnik pozdravi vse prisotne in jih pozove, da se na kratko predstavijo ter nato povzame cilje in poslanstvo Planinske zveze Slovenije (PZS) kot ugledne in dolgoletne organizacije in med drugim izpostavi naklonjenost Planinske zveze gorskemu kolesarjenju kot relativno mladi dejavnosti, za kar so v svojih vrstah tudi ustanovili Komisijo za turno kolesarstvo. Pri tem poudari, da vse potrebuje svoj čas, tako je tudi s sobivanjem planincev in gorskih kolesarjev na istem prostoru. Ob tem je opozoril na to, da kolesarji ne morejo pričakovati, da bodo zgolj uporabniki planinskih poti, ampak da se morajo aktivno vključiti v vzdrževanje in zbiranje finančnih sredstev za planinske poti. Kolesarji morajo tudi začeti aktivni dialog z lastniki zemljišč, brez soglasja katerih si je težko predstavljati rabo planinskih poti še za kakšen drug namen, kot za hojo. Poudaril je tudi, da planinske poti vzdržuje množica prostovoljcev in da planinska društva za vzdrževanje namenjajo lastna sredstva medtem ko država še ni zagotovila sistemskega vira za financiranje okoli 9000 km planinskih poti v Sloveniji.

Lado Cindro pojasni nastanek Slovenske kolesarske pobude, ki je neformalno združenje in je povezano z aktivnostmi ob pripravah pravnih aktov, ki so v preteklosti, sedanjosti in bodo v prihodnje vplivali na prepovedovanje oz. dovoljevanje gorskega kolesarjenja.

Peter Zajc izpostavi, da je namen današnjega sestanka z vidika Slovenske kolesarske pobude (SKP) izpostaviti skupne cilje in namene, saj je to večji izziv in bolj smotrno, kot pa

izpostavljanje razlik, za katere vemo, da obstajajo in za katere v danem trenutku ni realno pričakovati zbližanja stališč. Izpostavi, da je gorskemu kolesarju in planincu/pohodniku skupen namen in cilj obiskovanja naravnega okolja: to je doživeti naravno okolje takšno kot je. Bistvo gorskega kolesarjenja je doživljanje narave in posebnosti posameznih okolij v njihovi prvinski obliki. Priložnost vidi v skupnih akcijah (npr. vzdrževanje poti) in aktivnostih (npr. ob omejevanju vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju). Povzame tudi aktivnosti SKP ob javni razgrnitvi gozdnogospodarskih načrtov in pripombah, ki so bile oblikovane in zakaj so tudi planinske poti pomembne za razvoj gorskega kolesarjenja. Verjame, da je potrebno sistematično razvijanje gorskega kolesarjenja na regionalnem in nacionalnem nivoju, kar bo pripomoglo h krepitvi zavesti o izjemnosti narave in kvaliteti okolja v Sloveniji ter promociji Slovenije kot trajnostno naravnane turistične destinacije.

Bojan Rotovnik pojasni, da je na poziv PZS planinskim društvom za odpiranje planinskih poti za dvonamensko rabo prispelo 6 vlog (za eno ali več poti) ter, da jih bo pristojna komisija PZS obravnavala v februarju.

Peter Zajc pove, da je v sodelovanju MDO koroških planinskih društev bil oblikovan predlog, da se na Koroškem za dvonamensko rabo odpre 95 % planinskih poti, vendar se je potem zaustavilo na posameznih planinskih društvih; domnevno pretežno zaradi nejasnosti, kaj bi to pomenilo za posamezna planinska društva (v smislu financ, časa, dela ...).

Borut Peršolja izpostavi, da sama souporaba poti kot taka ni problem, da so imeli podobno situacijo pred časom pri lovskih poteh. Sam vidi potrebo tudi po upoštevanju nenapisanih načel kot sta prednost šibkejšega in samoomejavanje (zlasti na razmočenih tleh), pri čemer izpostavi gozdno mejo, ter promocijo primerov dobre prakse, izpostavljanje pozitivnih stvari. Glede samoomejavanja pove, da PZS na primer ne izdaja vodnikov po brezpotjih. Kot zgledno sodelovanje izpostavi primer Kramp turco – urejanje planinskih poti na Tolminskem. Prisotne pozove, da se odpovejo enostranskim in zavajajočim izjavam, da ne vzpodbujajo različnih objav, ki predstavljajo neustrezno prakso.

Tone Tomše poudari, da bo ključnega pomena dogovor o vzdrževanju poti, ker markacisti prostovoljno vzdržujejo poti in tega vzdrževanja bi bilo z dvonamensko rabo še bistveno več, kar sigurno ne bo sprejeto z odobravanjem. Prav se mu zdi, da skupno nastopimo pri razreševanju problematike uporabe motornih vozil na planinskih in ostalih poteh. Na dvonamenskih poteh je zelo pomemben tudi varnostni vidik. Obenem pa se moramo zavedati tudi reakcij lastnikov, saj zaenkrat velja le privoljenje za uporabo poti za peš hojo. Tudi lovski lobiji bodo vsekakor skušali zaščititi svoje interese.

Janez Bizjak je opozoril kolesarje, da so bile planinske poti narejene za planince in ne za kolesarje ter da je v njih vloženo prostovoljno delo številnih generacij markacistov in planinskih entuziastov. Zato je tudi toliko odpora v PD do dvonamenskosti, saj kolesarska pobuda zahteva uporabo plodov žetve, ki je ni sejala.

Igor Mlakar je opozoril, da zakonsko ni dovoljeno, da bi po planinskih smernih tablah lepili dodatne nalepke ali dodajali oznake, saj je Zakon o planinskih poteh jasno določil način označevanja planinskih poti.

Marjan Tkavc kot primer dobre prakse izpostavi Švico, kjer ni pravnih omejitev za gorsko kolesarjenje. Imajo zelo dobro razvito infrastrukturo in urejene poti potekajo pogosto nad gozdno mejo, saj tako upravljavci poti zagotovijo trase poti, ki so panoramske in atraktivne. Pri dilemi o splošni odprtosti ali zaprtosti se je potrebno vprašati, kaj in kolikšna količina je končni cilj? Sam verjame, da realno več kot 50 % in zato ne vidi smiselnosti v splošni zaprtosti planinskih poti.

Jože Rovan izpostavi, da imamo skupni naravovarstveni interes in pa to, da za premikanje uporabljamo človeški pogon, moč («on human power»). Pove, da je regeneracija naravnega okolja pod naravno gozdno mejo veliko večja, kot pa nad njo. Dejstvo je, da je za gorsko kolesarjenje najbolj zanimivo slovensko sredogorje. S spodbujanjem kolesarjenja v teh območjih po svoje razbremenjujemo visokogorje, saj pogosto isti ljudje kolesarijo in hodijo v gore. Pove, da kolesar najpogosteje pot opravlja od doma ali iz doline, s čimer pomembno vpliva na svoj ogljični odtis. Da kolesarji niso pomembno rizična skupina, pove podatek, da je ob več kot 400 akcijah GRZS v letu 2010, bilo le 10 takšnih, kjer je bilo potrebno posredovanje zaradi kolesarja. Poškodb je bilo sicer več, toda le te so večinoma lažje narave in se zgodijo na dostopnih območjih, kjer pomoč GRZS ni potrebna.

Peter Šilak pove, da je v Sloveniji gorskih kolesarjev, ki obvladajo vožnjo po zelo zahtevnih planinskih poteh nad gozdno mejo, izjemno malo, ti pa so v večji meri v tem dobro izurjeni in tudi za seboj ne puščajo bistvenega vpliva.

Milena Černilogar meni, da je zaradi dejstva, da lastniki ali skrbniki prostega prehoda lahko ne dovolijo, treba iskati rešitve v smeri dogovorov in pogojev, pod katerimi bi bil ta omogočen tudi kolesarjem (neškodljiv prehod peš ob kolesu, javni interes, ...).

Dušan Štrucl pove, da zadnjih 15 let praktično živi od gorskega kolesarstva in, da na svojih vodenih turah vedno izobrazujejo uporabnike, kako naj se obnašajo v naravnem okolju. Med drugim se izogibajo planinskih poti, ki so zelo obiskane.

Marjan Tkavc vpraša predstavnike PZS ali vidijo problematiko gorskega kolesarjenja bolj kot naravovarstveni ali bolj kot družbeni konflikt?

Bojan Rotovnik mu odgovori, vidijo konflikt kot družbeni, finančni, organizacijski, naravovarstveni ...

Zaključki srečanja:

- udeleženci se strinjajo o skupnem naravovarstvenem interesu;
- udeleženci se strinjajo o skupnem nastop za omejevanje motornih vozil v naravnem okolju;
- udeleženci se strinjajo o pomenu skupnega izpostavljanje primerov dobrih praks in omejevanju medijskih konfliktov in odzivov na temo kolesar – planinec;
- udeleženci se strinjajo, da so osnove za nadaljnje sodelovanje podrejanje močnejšega šibkejšemu ter samoomejevanje, kjer je to potrebno;
- udeleženci se strinjajo o spodbujanju in večanju pomena sodelovanje planinskih in kolesarskih društev pri odpiranju planinskih poti za dvonamensko rabo;
- udeleženci se strinjajo o pomenu in potrebi organiziranega sodelovanja vzdrževanja planinskih poti s strani kolesarjev;

- udeleženci se strinjajo o potrebi ureditve systemskega financiranja planinskih poti s strani države;
- udeleženci se strinjajo o potrebi ureditve in spodbujanje kolesarskih parkov na za to primernih področjih, kot so npr. gorski turistični centri.
- udeleženci se strinjajo, da bo potrebno za zagotovitev ustrezne podpore in uveljavitve javnega interesa oblikovanje širšega družbenega dialoga na regionalnem in nacionalnem nivoju.
- udeleženci se strinjajo, da je potrebno dialog med Planinsko zvezo Slovenije in Slovensko kolesarsko pobudo nadaljevati.

Konec srečanja: 19.30

Zapisal: Peter Zajc